

Themales

achteraf betalen

- Docentenhandleiding

Money
Ways

Diversion

Inhoudsopgave

1. Welkom!	3
2. Achtergrondinformatie	4
2.1 Inhoudelijke achtergrondinformatie	4
2.2 De dialoogmethodiek	4
3. Themales achteraf betalen	6
3.1 Opzet van de les	6
3.2 Doelen van de les	6
3.3 Ter voorbereiding	6
3.4 De les	7
Introductie (5 min.)	7
Woordweb (10 min.)	7
Casus achteraf betalen (15 min.)	8
Waardenverkenning (15 min.)	9
Afsluiting (5 min.)	10
4. Evaluatie	12

1. Welkom!

Beste docent,

Hierbij ontvang je de handleiding voor de themales achteraf betalen, geschikt voor de bovenbouw van het vo en leerjaar 1 en 2 van het mbo. Deze themales is ontwikkeld door Diversion in het kader van de Week van het geld.

In deze handleiding vind je informatie over de les, de doelstellingen en de opdrachten die daar invulling aan geven. Daarnaast vind je achtergrondinformatie over het onderwerp *achteraf betalen* en bieden we handvatten waarmee jij de dialoog op een veilige manier aangaat met de klas.

Naast deze handleiding kan je in de klas gebruikmaken van de aanvullende PowerPoint.

Veel plezier met de themales!

2. Achtergrondinformatie

2.1 Inhoudelijke achtergrondinformatie

Wat is achteraf betalen?

Met achteraf betalen betaal je jouw aankoop pas nadat je die ontvangen hebt. Je sluit eigenlijk voor korte tijd een lening af: er is namelijk een product naar je onderweg waarvoor je nog niet hebt betaald. Inmiddels bieden honderden webshops deze optie. Er zijn verschillende aanbieders waarbij je achteraf kunt betalen. De bekendste zijn Klarna, Riverty (voorheen Afterpay) en Tinka. Bij alle partijen werkt het ongeveer hetzelfde: wanneer je jouw aankoop wilt houden, moet je deze binnen 30 dagen betalen. Aanbieders van achteraf betalen brengen na een tweede betalingsherinnering aanmaningskosten in rekening. Blijft de betaling weer uit dan lopen deze kosten op tot 15% van het openstaande bedrag, met een minimum van €40. Wil je de aankoop terugsturen? Dan moet je dit aangeven bij de aanbieder. Zij kunnen de betaling op pauze zetten. De aanvraag van kopers om achteraf te betalen wordt door de aanbieders zelf beoordeeld. Hiervoor wordt een gegevenscheck gedaan door de aanbieder. Ook kunnen de aanbieders bepalen dat een consument niet (meer) achteraf mag betalen.

Wat zijn de risico's van achteraf betalen?

Achteraf betalen wordt door veel jongeren als een gewoon betaalmiddel gezien, zonder dat zij de consequenties ervan inzien. Doordat je niet hoeft af te rekenen, ontbreekt vaak de associatie met een betaling. Hierdoor rekenen jongeren zich rijk, zonder dat ze dat daadwerkelijk zijn. Daarnaast zijn de toekomstige risico's van achteraf betalen voor jongeren moeilijk om in te schatten, omdat hun brein nog volop in ontwikkeling staat. Ze zijn impulsief en denken meer aan het plezier op de korte termijn dan aan de gevolgen op de lange termijn. Dit maakt ook dat zij eerder geneigd zijn om meer te kopen dan dat ze zich eigenlijk kunnen veroorloven. Hierdoor bestaat het risico dat jongeren hun rekeningen vervolgens niet kunnen betalen. Doordat jongeren mogelijk niet hun rekening kunnen betalen, of dit niet op tijd doen, lopen zij het risico dat zij in de schulden terechtkomen.

Tips om aan jongeren mee te geven

Als jongeren gebruik willen maken van achteraf betalen, kun je ze de volgende tips meegeven:

- Kijk voordat je de aankoop doet naar de voorwaarden van de betalingsopties.
- Zorg dat je op de hoogte bent van de gevolgen als je niet betaalt, bijvoorbeeld aanmaningskosten en incassokosten.
- Maak van tevoren een plan hoe en wanneer je de betalingen gaat doen.
- Houd de betalingsdata goed bij, bijvoorbeeld in je agenda of met herinneringen, en geef op tijd aan bij het betalingssysteem als je niet kan voldoen aan de betaling.
- Let erop dat wanneer je de spullen retourneert, je dit aangeeft bij het betalingssysteem zodat zij de betaling op pauze kunnen zetten.

2.2 De dialoogmethodiek

Het voeren van een gesprek over geld, kan als lastig worden ervaren. Bijvoorbeeld omdat het onderwerp gevoelig ligt bij jongeren, je handvatten mist om het gesprek aan te gaan of omdat het onderwerp ver van je af staat. Hieronder vind je tips hoe je op een goede manier het gesprek met jongeren kan aangaan over een gevoelig thema als geld.

In dialoog met jongeren

Dialoog is een gespreksmethode die gericht is op het met elkaar in gesprek gaan, het luisteren naar elkaar, en elkaar niet veroordelen of willen overtuigen. Het draait om het naar boven brengen van verschillende perspectieven, met wederzijds respect. Omdat de dialoogmethodiek uitgaat van met een open blik luisteren naar elkaar en niet gericht is op het halen van 'je eigen gelijk', is het een geschikte gespreksvorm om gevoelige thema's te bespreken. Het biedt jongeren namelijk de kans om het thema van verschillende kanten te laten bekijken en zo tot nieuwe inzichten te komen.

Tips en handvatten tijdens de dialoog

Ga het gesprek aan met een open blik

- Ontken het wereldbeeld en de emoties van de deelnemende jongeren niet. Een directe ontkenning zal er namelijk voor zorgen dat iemand zich niet gehoord voelt.
- Zet de deelnemende jongeren in de expertrol. Laat hen vanuit hun perspectief vertellen en bevrage hun bronnen actief.
- Houd het gesprek open door zoveel mogelijk diverse perspectieven aan bod te laten komen.
- Geef indien nodig een persoonlijk voorbeeld, wanneer dit een nieuw perspectief inbrengt of een minderheidsmening ondersteunt.

Onderzoek schurende perspectieven

- Stimuleer ook jongeren elkaar kritisch te bevragen en beleg zo de dialoog breed in de klas.
- Als het schuurt, benadruk dan het belang van verschillende perspectieven en het mogen hebben van verschillende meningen in onze open samenleving.
- Verbreed het wereldbeeld van de jongeren door hen kennis te laten maken met perspectieven die eerder onbekend waren voor hen. Maak hierbij gebruik van casuïstiek, bronnen en/of levendige voorbeelden.

Wees normatief waar nodig

Wees je altijd bewust van de veiligheid in de klas. Grijp in en bied hulp wanneer niet iedereen zich durft uit te spreken, of wanneer jongeren worden aangevallen op een minderheidsmening. Zet bijvoorbeeld je eigen perspectief in, om zo te ondersteunen en de focus van het gesprek te verleggen.

3. Themales achteraf betalen

3.1 Opzet van de les

De themales duurt ongeveer 50 minuten. De les bestaat uit de volgende onderdelen:

- Introductie (5 min)
- Woordweb: laat jongeren associëren rondom het thema geld lenen (10 min)
- Casus over achteraf betalen (15 min)
- Waardenverkenning: hoe denkt jouw klas over achteraf betalen en lenen? (15 min)
- Afsluiting met de klas (5 min)

3.2 Doelen van de les

In deze themales gaan jongeren het gesprek aan over geldlenen en achteraf betalen aan de hand van de volgende doelstellingen:

- Jongeren hebben meer inzicht gekregen in de sociaal-emotionele kant van geld (uit)lenen
- Jongeren zijn zich meer bewust van de risico's van achteraf betalen en het aangaan van schulden
- Jongeren zijn zich bewust van hoe verleidingen en groepsdruk een rol kunnen spelen in de aankopen die ze doen
- Jongeren weten waar zij terecht kunnen voor hulp bij geldvragen en -zorgen rondom achteraf betalen en lenen
- Docenten hebben meer inzicht in hoe de klas denkt over lenen, achteraf betalen en geldzaken

3.3 Ter voorbereiding

Zorg voorafgaand aan de les ervoor dat:

- De PowerPoint is ingeladen en zichtbaar is voor de klas.
- Je een keuze hebt gemaakt welke stellingen je wilt bespreken bij het onderdeel *Waardenverkenning*.
- Jongeren een schrift of laptop hebben om aantekeningen te maken.
- Je weet waar je jongeren naartoe kan doorverwijzen als ze vragen hebben over geldzaken of hulp nodig hebben. Zowel naar plekken binnen de school als in de gemeente.

3.4 De les

Introductie (5 min.)

Doel: De jongeren krijgen helderheid over wat zij kunnen verwachten van de les. Daarnaast zijn jongeren zich bewust van de afspraken in de klas om een veilige sfeer te creëren voor een open gesprek over achteraf betalen.

Aanpak: Je begint de les door te vertellen dat jullie het vandaag gaan hebben over achteraf betalen. Hierna vertel je wat je wilt bereiken met de les (zie 3.2: doelen van de themales). Daarna maak je afspraken met de klas. Leg uit dat je met deze afspraken een veilige en open sfeer wil creëren voor de jongeren om hun mening te geven en hun eigen ervaringen te delen. Deel met de klas dat je de volgende afspraken wilt maken:

- Luister naar elkaar en laat elkaar uitpraten
- Respecteer elkaar, lach elkaar niet uit
- Wat in deze les wordt besproken blijft onder ons.

Let tijdens de les ook goed op dat deze regels worden nagekomen.

Woordweb (10 min.)

Doel: Jongeren hebben vrij kunnen associëren met het thema *geld lenen* en als docent kom je erachter welke associaties jouw klas heeft bij dit thema.

Aanpak: Tijdens dit lesonderdeel maak je een woordweb over het thema geld lenen.

- Vertel waarom jullie dit onderdeel doen: je bent benieuwd waar jongeren aan denken bij het onderwerp geld lenen. Deze informatie kun je gebruiken als input voor de rest van de les.
- Moedig de jongeren aan hun gedachten de vrije loop te laten. Vraag aan de klas waar zij aan denken bij geld lenen en schrijf dit op het bord via een woordweb.
- Welke associaties vallen op? Denken meer jongeren in de klas aan dezelfde onderwerpen bij geld lenen of hebben zij hierover hele andere ideeën? Probeer zo veel mogelijk antwoorden te verzamelen uit de klas. Zorg ervoor dat zoveel mogelijk studenten uit de klas aan het woord komen.
- Breng zowel de positieve als negatieve kant van geld lenen ter sprake: vrijheid en kansen vs. schulden en stress. Houd de snelheid erin.
- Maak het overzichtelijk. Bijvoorbeeld door twee kleuren te gebruiken: 1 voor negatieve kanten van geld lenen en 1 voor positieve kanten van geld lenen.
- Breng de onderwerpen achteraf betalen en schulden kort ter sprake als het niet zelf is genoemd door jongeren. Vraag naar de verschillende manieren van geld lenen. Denken ze hierbij niet aan achteraf betalen? Benoem het dan zelf als een manier en kijk hoe ze hierop reageren.
- Maak een bruggetje naar de casus door te vragen of zij kunnen uitleggen wat achteraf betalen is en door te vragen wie er wel eens gebruik van maakt.

Casus achteraf betalen (15 min.)

Doel: De jongeren zijn zich bewust van de mogelijke risico's van achteraf betalen en de drempel is verlaagd om over geld lenen te praten.

Aanpak: Aan de hand van een casus ga je met jongeren in gesprek over de risico's van achteraf betalen. Lees de casus voor of laat één van de jongeren het voorlezen. De casus en de bijbehorende vragen zijn ook in zijn geheel in de PowerPoint terug te vinden. Bespreek vervolgens de vragen klassikaal met de klas. Probeer hierbij verschillende jongeren aan het woord te laten en vraag door. Hieronder vind je bij elke vraag een aantal vervolgvragen die je kunt stellen.

Vasim (18) wil heel graag nieuwe sneakers die iedereen heeft en hij overal voorbij ziet komen. De schoenen zijn erg duur en hij kan ze op dit moment niet betalen. Pas over een maand krijgt hij weer loon van zijn bijbaantje. Toch wil hij ze wel echt hebben. Geld lenen van vrienden of familie doet Vasim liever niet. Gelukkig kan hij ook achteraf betalen via Klarna. Hier heeft hij 30 dagen voor.

Vraag 1. Wat vind jij van geld lenen van vrienden of familie?

Doel van deze vraag is om jongeren na te laten denken over de sociaal-emotionele kant van geld lenen en welke risico's dit met zich meebrengt. Als je geld leent van iemand, bestaat het risico dat je het bedrag niet (helemaal) kan terugbetalen. Het niet nakomen van afspraken kan vervolgens zorgen voor spanningen tussen jou en de andere persoon. Voordat je geld leent, is het daarom belangrijk om te bedenken of je het geld wel echt kan terugbetalen en welke invloed het misschien heeft op jullie relatie.

Vervolgvragen om te stellen aan de klas:

- Vind je het makkelijk om geld te vragen aan vrienden en familie?
- Op welke momenten zou je wel/niet geld lenen van vrienden of familie?
- Maakt het voor jou nog uit van wie je geld leent?

Vraag 2. Zou jij de schoenen via Klarna kopen?

Doel van deze vraag is om jongeren op de risico's van achteraf betalen te wijzen. Risico's zijn dat je niet op tijd betaalt, waardoor je een boete krijgt. Dit kan er voor zorgen dat je andere rekeningen niet kunt betalen. Hierdoor kun je in een negatieve spiraal terechtkomen van betalingsachterstanden en aanmaningen, waardoor je het overzicht van je financiën kan verliezen en er nog meer problemen kunnen ontstaan.

Vervolgvragen om te stellen aan de klas:

- Wat is de reden dat je de schoenen wel/niet zou kopen via achteraf betalen?
- Welke mogelijke risico's zijn er wanneer je een aankoop doet met achteraf betalen?

Inmiddels is het een aantal maanden geleden sinds Yasim de schoenen heeft binnengekregen. Dan schrikt hij: hij ziet in een e-mail van Klarna dat hij is vergeten de schoenen te betalen. Daarom krijgt hij nu een boete. Hij krijgt de volgende maand pas weer loon. Ook heeft hij geen geld gespaard. Daardoor heeft hij geen spaarpotje om de boete te betalen.

Vraag 3. Wat zou jij doen in deze situatie?

Het doel van deze vraag is om jongeren te laten nadenken over de verschillende stappen die zij kunnen nemen als ze hun rekeningen niet kunnen betalen. Bijvoorbeeld een betalingsregeling treffen of vragen om hulp. Hierbij is het belangrijk om te benoemen dat achterafbetalingsservices zoals Klarna geld verdienen door “boetes” (lees: aanmaningskosten, incassokosten); dit is hun verdienmodel. Aanbieders van achteraf betalen brengen na een tweede betalingsherinnering aanmaningskosten in rekening. Blijft de betaling weer uit dan lopen deze kosten op tot 15% van het openstaande bedrag, met een minimum van € 40. Daarnaast is het voor jongeren goed om te weten dat zij een BKR-registratie kunnen krijgen waarin wordt vermeld dat je betalingsachterstanden hebt, of hebt gehad. Deze registratie blijft nog 5 jaar zichtbaar. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor het afsluiten van een nieuwe lening, bijvoorbeeld wanneer zij een telefoonabonnement met telefoon willen afsluiten. Momenteel zijn aanbieders van achteraf betalen niet verplicht om betalingsachterstanden te melden bij het BKR.

Vervolgvragen om te stellen aan de klas:

- Aan wie kan Yasim om hulp vragen?
- Naar wie zou je zelf toestappen voor hulp? Ga je naar vrienden, familie, school, gemeente?

Maak bij deze vraag ook van de gelegenheid gebruik om te benoemen waar jongeren binnen de school terecht kunnen met geldvragen- en zorgen. Bespreek daarnaast dat jongeren hiervoor ook terecht kunnen bij hulporganisaties en de gemeente.

Waardenverkenning (15 min.)

Doel: Jongeren worden zich beter bewust van hun eigen financiële keuzes. Alle jongeren worden gedwongen een keuze te maken waardoor iedereen mening aan bod komt.

Aanpak: De waardenverkenning is een fysieke activiteit waarbij de jongeren zich door de klasruimte bewegen.

- Trek een denkbeeldige lijn van links naar rechts in de klas. Links op de lijn staan betekent *oneens*, rechts op de lijn betekent *eens*.
- Kies twee tot drie stellingen uit om in de klas te bespreken. Lees een stelling voor en vraag vervolgens de klas om op een plek te gaan staan die hun mening vertegenwoordigd. Hierbij hoeven zij niet te kiezen voor volledig eens of volledig

oneens. Zij mogen ook plaatsnemen in het midden als zij neutraal zijn of ergens tussen het midden en één van beide kanten.

- Geef de jongeren om de beurt de kans om hun mening toe te lichten. Mochten zij van mening veranderen, dan mogen ze verplaatsen naar een andere plek op de denkbeeldige lijn.
- Tip: start vanuit het midden met het bevragen van jongeren. Zo voorkom je dat de meest uiteenlopende meningen direct tegenover elkaar worden gezet.

Stellingen:

1. Ik denk altijd na voordat ik iets koop

Vragen om te stellen aan de klas:

- Welke overwegingen maak je?
- Bij welke aankopen denk je wel/niet na?
- Wat zijn de voordelen/nadelen hiervan?

2. Als familie of vrienden geld aan mij vragen, leen ik dat uit.

Vragen om te stellen aan de klas:

- Maakt het uit aan wie je geld uitleent?
- Maakt het uit waarvoor de persoon jouw geld wil gebruiken?
- Welke afspraken maak je als je geld uitleent?
- Heb je wel eens je uitgeleende geld niet teruggekregen?

3. Achteraf betalen is een handige manier om te betalen.

Vragen om te stellen aan de klas:

- Wat maakt achteraf betalen wel/niet een handige manier om te betalen?
- Welke risico's zie jij wanneer je achteraf betaalt?

4. Ik vind het niet erg om een lening/schuld aan te gaan wanneer ik iets koop

Vragen om te stellen aan de klas:

- Weet je altijd zeker dat je het weer op kan lossen?
- Hoe kan je ervoor zorgen dat je geen lening/schuld hoeft aan te gaan?

Afsluiting (5 min.)

Doel: Jongeren weten wat ze meenemen uit de les.

Aanpak: De afsluiting is een belangrijk moment, dus zorg dat je hier voldoende tijd voor overhoudt. Blik daarbij kort terug op de les: bespreek wat jullie hebben gedaan in de les en vraag aan jongeren wat ze meenemen uit de les. Controleer of er nog vragen zijn. Bedank daarna de klas voor hun inzet en het delen van hun meningen en ervaringen. Sluit de les af.

4. Evaluatie

Wij zijn benieuwd hoe jij als docent de les hebt ervaren. Daarom zouden wij het waarderen als je jouw feedback met ons kan delen door middel van het invullen van deze evaluatie. De uitkomsten van de evaluatie nemen wij mee voor het ontwikkelen van lesmateriaal in de toekomst. Het invullen van de evaluatie duurt gemiddeld 10 minuten. De evaluatie vind je [hier](#)

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

